

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

„DUHOVÝ SVĚT“

**MATEŘSKÁ ŠKOLA DĚČÍN II, RIEGROVA 454/12, PŘÍSPĚVKOVÁ
ORGANIZACE**

Zřizovatel: Statutární město Děčín

Zpracovaly: Mgr. Bc. Kateřina Zimmermannová, Bc. Vlasta Adamčíková,

Platnost od: 01.09. 2023

1.	Identifikační údaje o škole	4
1.1	Název ŠVP	4
1.2	Údaje o škole.....	4
1.3	Zřizovatel.....	4
1.4	Platnost dokumentu	4
2.	Obecná charakteristika školy.....	6
2.1	Velikost školy.....	6
2.2	Lokalita školy.....	6
2.3	Charakter a specifika budovy.....	6
3.	Podmínky vzdělávání.....	10
3.1	Věcné podmínky.....	10
3.2	Životospráva.....	13
3.3	Psychosociální podmínky.....	14
3.4	Organizace chodu.....	16
3.5	Řízení mateřské školy	18
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	19
3.7	Spoluúčast rodičů.....	20
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	21
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	22
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	22
4.	Organizace vzdělávání.....	24
5.	Charakteristika vzdělávacího programu.....	25
5.1	Zaměření školy	25
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	28
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	29
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	29
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	31
5.6	Zajištění vzdělávání dětí s nedostatečnou jazykovou znalostí českého jazyka.....	32
6.	Vzdělávací obsah.....	34
6.1	Integrované bloky.....	34
6.1.1	Duhový svět v tradicích a oslavách	35
6.1.2	Duhový svět v přírodě.....	39

6.1.3 Duhový svět mezi lidmi.....	43
6.1.4 Duhový svět kolem mě.....	48
6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu.....	58
7. Systém evaluace.....	59

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

1.1 Název ŠVP

Název ŠVP: „Duhový svět“

1.2 Údaje o škole

Název školy: Mateřská škola Děčín II, Riegrova 454/12, příspěvková organizace

Sídlo školy: Riegrova 454/12a, 405 02 Děčín II

Kontakty:

Datová schránka: vwsqghe

Telefon: 412516389, 775474572

E-mail: msriegrova@post.cz, reditelka@msriegrovadc.cz

Web: www.msriegrovadc.cz

REDIZO: 666000301

IČO: 72744120

Statutární zástupce školy: Mgr. Bc. Kateřina Zimmermannová

Zpracovatelé programu: Mgr. Bc. Kateřina Zimmermannová a Bc. Vlasta Adamčíková

1.3 Zřizovatel

Název zřizovatele: Statutární město Děčín

Adresa zřizovatele: Mírové náměstí 1175/5, 405 38 Děčín IV

Kontakty:

Datová schránka: x9hbpfn

Telefon: 412593111

E-mail: posta@mmdecin.cz

1.4 Platnost dokumentu

Platnost dokumentu: Od 01.09.2023

Verze ŠVP: 1

Číslo jednací: 01/2023/ŠVP

Datum projednání na pedagogické radě: 28.08.2023

Datum projednání se zřizovatelem: 24.08.2023

.....

ředitelka školy

Mgr. Bc. Kateřina Zimmermannová

.....

razítko školy

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Velikost školy

Kapacita školy: 254

Počet tříd: 11

Počet pracovníků: 45

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2. Lokalita školy

Mateřská škola má dvě pracoviště, která jsou od sebe vzdálena cca 5 minut chůze.

Pracoviště Riegrova:

Nachází se v klidné lokalitě, nedaleko centra města. Budova je pavilonového typu. Kolem budovy je rozlehlá zahrada, která dětem umožňuje dostatek pohybového vyžití. Nedaleko školy se nachází rozlehlý lesopark, který s dětmi také často navštěvujeme. V docházkové vzdálenosti je i plavecký areál, zimní stadión či městská knihovna. V blízkosti školy je umístěna zastávka MHD, která umožňuje dostupnost školy pro lidi ze všech částí města.

Pracoviště Pohraniční:

Jedná se o starší zástavbu. Nachází se přímo v centru města, hned vedle rušné silnice. U školy je také krásná zahrada, kterou využíváme k pohybovým aktivitám dětí. Tak jako na pracovišti Riegrova je využíván nedaleký lesopark a v docházkové vzdálenosti jsou stejné organizace, které jsou uvedeny viz. výše. Zastávka je umístěna vedle školy a také umožňuje dostupnost pro lidi ze všech částí města.

U obou budov je možné parkovat osobním automobilem, ale v ranních hodinách je to kvůli zhuštěné dopravě leckdy komplikované.

2.3 Charakter a specifika budov

Od roku 2003 je škola samostatným právním subjektem s jedním odloučeným pracovištěm, a tím je Mateřská škola Děčín I, Pohraniční 455/34. Jedná se o největší mateřskou školu v Děčíně. Zřizovatelem školy je město Děčín.

Pracoviště Riegrova:

Budova školy byla postavena v roce 1965. Jedná se o budovu pavilónového typu. V současné době má budova nehezký vnější vzhled, který bohužel, s ohledem na omezené finanční prostředky, zřizovatel zatím neřeší. K lepšímu vnějšímu vzhledu přispěla výměna oken. Do budovy je zajištěn bezbariérový přístup, který umožňuje bezproblémový vstup dětem s tělesným postižením, ale i rodičům s tělesným handicapem.

Vnitřní prostory

Vnitřní prostory školy jsou zachovalé. Neustále pracujeme na výměně zastaralého vnitřního vybavení (nábytek, lino... atd.). Vždy reagujeme na aktuální potřebu daného prostředí. Pracoviště Riegrova je osmitřídní. Budova je rozdělena na dva pavilony, které jsou propojeny spojovací chodbou (využívají jen zaměstnanci). Mezi pavilony je umístěna hospodářská část (prádelna, kuchyň, sklepní prostory). Také jsme zde z bývalé ředitelny vybudovali tzv. „miniškolu“. Místnost je vybavena interaktivní dotykovým panelem a dostatkem rozmanitých didaktických pomůcek. Je k dispozici ke vzdělávacím aktivitám s menším počtem dětí a mohou ji využívat všichni pedagogičtí zaměstnanci.

Provoz pracoviště je celodenní. Provozní doba je nepravidelná (vychází z potřeb rodičů). Provoz začíná každý den v 6.00 končí různě (17.00, 16.15, 16.00). Průměrná doba denního provozu je deset a půl hodiny. Kapacita pracoviště je dle školského rejstříku 184 dětí.

Všechny třídy jsou heterogenního typu a smíšené. V několika třídách byl ve školním roce 2022/2023 zahájen zkušební provoz programu "Začít spolu", který je kombinován se standardními metodami práce. Program bude vyzkoušen ve všech třídách pracoviště s cílem zjistit pozitiva a negativa programu a upravit tak naše vzdělávací metody a prostředí školy s ohledem na potřeby dětí mateřské školy.

Vnější prostory

Pracoviště je umístěno v klidné části města v blízkosti MHD. Kolem celé budovy se rozkládá rozlehlá zahrada o výměře 9000m². Zahrada je pokryta travnatými plochami, vzrostlými stromy a keři a poskytuje dětem dostatečné pohybové vyžití. Součástí zahrady jsou asfaltové plochy, kde se děti mohou pohybovat na koloběžkách, tříkolkách a dalších dopravních prostředcích a rozvíjet tak hrubou motoriku. Do budoucna chceme na asfaltové ploše vybudovat malé dopravní hřiště a asfaltovou plochu oživit hracími prvky (skákací panák, šnek atd.). V roce 2015 došlo k celkové rekonstrukci zahrady. Zahrada byla rozdělena do jednotlivých zón (les, louka, smysly, pohádka, venkov, tělocvična, amfiteátr, vodní zóna atd.). V průběhu venkovního pobytu mají jednotlivé třídy přidělen svůj prostor, tak aby byla zachována bezpečnost dětí. Zóny se po týdnu střídají, a tak mají děti možnost poznat celou zahradu pracoviště. O zahradu se stará nejvíce pan školník, ale ve vzdělávacím programu jsou zařazeny i aktivity s dětmi či rodiči, tak aby byl budován kladný vztah všech k prostředí, ve kterém děti tráví hodně času. Ročně probíhá i revize prvků, tak aby byla zachována bezpečnost. K I. pavilonu patří také krytá terasa, pro kterou již několik let hledáme uplatnění. Zatím je využívána jen zřídka především pro pohybové aktivity dětí při špatném počasí.

V blízkosti školy se nachází lesní park, který poskytuje pedagogům dostatečný prostor k přenesení cílů ze všech oblastí vzdělávání do přírodních podmínek. Děti mají možnost pozorovat změny, a tím získávat trvalý vztah k přírodě přirozenou cestou. K tomuto účelu slouží i zámecký rybník, který také učitelky s dětmi často navštěvují. V okolí školy se také nachází děčínský zámek, městská knihovna, plavecký areál atd. Navštěvujeme i děčínskou ZOO, divadlo. Pravidelně navštěvujeme i zemědělskou školu Libverda, kde nám umožňují seznamovat děti i jinou formou s chovem zvířat, pěstováním zeleniny, ovoce i květin. Děčínský útulek zas umožňuje vytvářet citový vztah k živým tvorům. K rozvoji pohybových aktivit dětí využíváme gymnastickou tělocvičnu v těsné blízkosti MŠ, basketbalovou halu a hřiště blízkých příspěvkových organizací (ZŠ Vrchlického, Komenského...).

Pracoviště Pohraniční:

Mateřská škola Pohraniční je odloučeným pracovištěm mateřské školy Riegrova, a to od roku 2003. Škola se nachází v centru města, v bezprostřední blízkosti MHD. Je umístěna u hlavní silnice, což komplikuje parkování rodičů. Budova je vilového typu. Vnější vzhled budovy není uspokojivý. Podobně jako na pracovišti Riegrova není ze strany zřizovatele řešena z nedostatku financí fasáda. Okna jsou vyměněna a střecha je také v pořádku. Jedná se o starou budovu, která vyžaduje časté opravy. Do budovy není zajištěn bezbariérový přístup. Do budoucna bychom chtěli ve spolupráci se zřizovatelem přístup zajistit.

Vnitřní prostory

Vnitřní prostory pracoviště jsou zachovalé. Podobně jako na pracovišti Riegrova pracujeme na výměně zastaralého vnitřního vybavení (nábytek, lino... atd.). Vždy reagujeme na aktuální potřebu daného prostředí.

Pracoviště Pohraniční je trojtřídní se stejným provozem jako má pracoviště Riegrova. Provoz pracoviště je celodenní. Provozní doba je nepravidelná (vychází z potřeb rodičů). Provoz začíná každý den v 6.00 končí různě (17.00, 16.15, 16.00). Průměrná doba denního provozu je deset a půl hodiny. Kapacita pracoviště je dle školského rejstříku 70 dětí. Budova je nepravidelně členěna. Snažíme se o využití každého kousku budovy, tak abychom zvětšili vzdělávací prostory dětí.

Celá budova je podsklepena. Ve sklepe se nachází technické zázemí, dílna školníka a prostor pro uložení venkovních pomůcek. Některé prostory jsou nevyužité. Do budoucna bychom chtěli v jedné části sklepního prostoru vytvořit ve spolupráci se zřizovatelem "solnou jeskyni", která by byla k dispozici všem dětem mateřské školy případně i dětem z jiných mateřských škol. V přízemí se nachází vstupní hala, šatna pro děti, jedna třída a dále kuchyň a kancelář pro učitelky spojená s kabinetem didaktických pomůcek. V I. nadzemním podlaží jsou dvě třídy, oddělená ložnice pro jednu třídu, společná místnost s interaktivním panelem a pomocná kuchyňka.

Všechny třídy jsou od školního roku 2023/2024 heterogenního typu a smíšené. Bohužel klesl ze strany rodičů zájem o umístění do předškolní třídy, která na pracovišti fungovala od roku 2016, a proto od nového školního roku bude třída opět věkově smíšená. Do budoucna se k původnímu modelu vrátíme, pokud bude zájem. Také na tomto pracovišti probíhá inkluzivní vzdělávání stejně jako na pracovišti Riegrova. V jedné třídě byl ve školním roce 2022/2023 zahájen zkušební provoz programu "Začít spolu", který je kombinován se standardními metodami práce. Do budoucna bude postup stejný jako na pracovišti Riegrova. Program bude vyzkoušen ve všech třídách pracoviště s cílem zjistit pozitiva a negativa programu a upravit tak naše vzdělávací metody a prostředí školy s ohledem na potřeby dětí mateřské školy.

Vnější prostory

Ke škole náleží i rozlehlá zatravněná zahrada, která je od silnice oddělena budovou a živým plotem. Zahrada byla v roce 2018 zrekonstruována v přírodním stylu a poskytuje dostatečné zázemí pro venkovní vzdělávací aktivity. Zahradní prvky jsou pravidelně revidovány a udržovány v dobrém stavu. O zahradu se stará pan školník, ale také zaměstnanci MŠ, děti a rodiče. Přesto že se MŠ nachází v centru města, její blízké okolí nám, tak jak je tomu i na druhém pracovišti, nabízí rozmanité cíle vycházek (lesopark, zámecký rybník, Mariánská

louka, okolí řeky Labe), kde se nachází velké množství rozmanitých rostlin, ptactva, zvířat a dětem je umožněn blízký kontakt s živou přírodou.

Obě pracoviště zcela samozřejmě úzce spolupracují s odborníky ze Speciálních center v Praze, Teplicích, Ústí nad Labem, Speciálním centrem v Děčíně, Pedagogicko psychologickou poradnou v Děčíně, logopedickou poradnou v Děčíně a pediatri, kteří nám odbornými radami pomáhají pečovat o děti co nejlépe. Dále pomáhají při vytváření individuálních plánů a radí, kam zařadit děti, které odcházejí z našeho zařízení. Týká se i základních škol v rámci celoroční spolupráce – sportovní a kulturní akce, MDD, Návštěvy dětí v prvních třídách, konzultace s učitelkami.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Materská škola má dostatečné prostory pro vzdělávání dětí. Prostory a uspořádání jednotlivých tříd se liší, a proto je odlišná i kapacita tříd.

Pracoviště Riegrova

Budova je pavilónového typu (dva pavilony). Pavilony jsou spojeny propojovací chodbou a hospodářskou částí (kuchyně, kanceláře). Dále se zde nachází tzv. „minishkola“, kterou pedagogové využívají k práci s dětmi v menších skupinkách či individuální činnosti.

V prvním pavilonu jsou čtyři třídy a je zde vybudován bezbariérový přístup, který umožňuje přístup lidem s tělesným handicapem. Třídy v tomto pavilonu jsou prostorově menší (bývalé jesle), ale pro umístění nižšího počtu dětí jsou dostatečné. Nižší počet dětí v těchto třídách nám umožňuje uskutečňovat kvalitní inkluzivní vzdělávání. Pro pedagogy chybí však dostatečné zázemí pro ukládání pomůcek. Nevyhovující je umístění šaten v 1. nadzemním podlaží. Vstupní hala je zbytečně rozlehlá a nevytápěná. Je však pěkně esteticky upravená a umožňuje rodičům získat informace o vzdělávacích aktivitách atd.

Druhý pavilon má vlastní vchod. Jsou zde umístěny čtyři třídy, které jsou naplňovány dle vyhlášky o předškolním vzdělávání na počet 24 dětí. Třídy jsou prostornější než v prvním pavilonu. Šatny dětí jsou nevhodně umístěné v prostoru dlouhé chodby. Chybí zde čistá zóna k odchodu dětí ze šaten do tříd. Přestože byly opatřeny novým nábytkem neposkytují dostatečné prostory pro ukládání věcí a sušení (např. v zimních měsících). Tato situace je bohužel neřešitelná.

Technický stav budovy je v některých částech špatný (podmáčené části v důsledku špatné izolace – finančně náročná oprava). Drobné opravy provádíme průběžně, postupně byla vyměněna okna a vstupní dveře. Větší akce jsou v kompetenci zřizovatele, který je pravidelně o stavu budov informován.

Pracoviště Pohraniční

Budova - stará třípodlažní budova (sklepní prostory, přízemí, I. patro, půda). Ve sklepě je technické zázemí, úložný prostor pro hračky na zahradu, sociální zázemí pro provozní zaměstnance, škrabka na brambory, sušárna. V přízemí je vstupní hala, šatna pro všechny třídy, jedna třída s příslušenstvím, kancelář a zázemí školní kuchyně. V I. patře jsou dvě třídy, multifunkční místnost s interaktivním panelem, ložnice pro jednu třídu a pomocná kuchyňka. Vstup pro rodiče do budovy je pouze jeden, což zajišťuje dobrou přehlednost o přicházejících osobách.

Dle prováděných kontrol a revizí vnitřní i venkovní prostory obou pracovišť MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy.

Všechny vnitřní i vnější prostory obou pracovišť splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Prostory jsou kontrolovány zaměstnanci MŠ, ale také Krajskou hygienickou stanicí. Vyskytne-li se nějaký nedostatek, je vždy odstraněn.

MŠ Riegrova:

Třídy - herny jsou spojeny s jídelnou a místem pro odpočinek dětí. Jsou vybaveny nadstandardními hračkami a pomůckami, dostatečným množstvím dětské literatury, a to vše inspiruje děti k přemýšlení, tvořivosti a zdánlivě obyčejným hrám. Všechno vybavení je umístěno viditelně a v dosahu dětí. Uspořádání tříd je takové, aby vyhovovalo dětem, bylo bezpečné a umožňovalo realizovat náš výchovně vzdělávací program. Každá z osmi tříd v MŠ je jiná, barevně odlišená, odráží se v ní osobnost učitelek, částečně i jejich zaměření a způsob práce, využívají možnosti realizovat se a prosazovat své požadavky. V některých třídách byly zavedeny centra aktivit (v rámci zkušební verze programu „Začít spolu“).

Ložnice jsou převážně vybaveny stohovatelnými lehátky dle požadavků hygienických norem. Pro každé dítě je zajištěno lůžko a ukládání lůžkovin ve vyhovujícím prostoru. Nevýhodou je každodenní rozkládání lehátek i do prostoru herny, a s tím následně spojeno neustálé přesunování věcí, protože děti se do dřívějšího prostoru ložnice nevejdou. Prostory pro odpočinek jsou nevyhovující.

Hygienická zařízení pro děti je vyhovující. Pro dospělé je zázemí horší (především počet WC), ale stávající zařízení splňuje platné hygienické normy.

MŠ Pohraniční:

Třídy - herny jsou spojeny s jídelnou. Jsou vybaveny vyhovujícím nábytkem i dostatkem didaktických pomůcek. Jedna třída je rozdělena do center aktivit (zkušební verze programu „Začít spolu“. Ale i v jiných třídách jsou vytvořeny různé koutky (kuchyňský koutek, koutky pro odpočinek a relaxaci atd.). Uspořádání tříd je takové, aby vyhovovalo dětem, bylo bezpečné a umožňovalo realizovat náš výchovně vzdělávací program. Každá ze tří tříd je barevně odlišená, odráží se v ní osobnost učitelek, částečně i jejich zaměření a způsob práce, využívají možnosti realizovat se a prosazovat své požadavky.

Ložnice: Na tomto pracovišti jsou podmínky k odpočinku dětí lepší. Třída v přízemí má vlastní ložnici. Taktéž je tomu u jedné třídy v 1. nadzemním podlaží. Třetí třída využívá odpočinku na matracích, které jsou ukládány v úložných boxech. Lůžkoviny jsou pravidelně ukládány do úložných boxů, které splňují hygienické požadavky.

Hygienická zařízení: Každá třída má vlastní vyhovující sociální zařízení. Pro personál je také dostatečný počet hygienického zařízení ve vyhovujícím stavu.

Dětský nábytek a veškeré další zařízení v prostoru obou pracovišť splňuje hygienické normy, je v souladu s vyhláškou o hygienických požadavcích.

MŠ Riegrova:

Didaktické pomůcky ve dvou kabinetech máme k dispozici didaktické pomůcky, které využívají všichni pedagogičtí pracovníci. Pomůcky jsou rozděleny do jednotlivých oblastí. Tento systém poskytuje dobrou přehlednost. Každou oblast má na starost jedna učitelka, která pomůcky eviduje. Didaktické pomůcky jsou pravidelně doplňovány především do kabinetů (možnost zapůjčení všem pedagogům). Pedagogické pracovníky pravidelně oslovujeme, aby vnesli požadavky k dokoupení nových pomůcek. Pracovní místnost v prvním pavilonu je určena především k individuální práci s dětmi s podpůrnými opatřeními. Dále mohou

pedagogičtí pracovníci využívat k individuální práci „miniškolu“. Pomůcky pravidelně dokupujeme z prostředků provozního rozpočtu i z ONIV. Dále také využíváme i projektových prostředků. V rámci dotačních prostředků jsme také pořídili většinu pomůcek k digitalizaci. Přístup k internetu je umožněn všem učitelkám.

MŠ Pohraniční:

Didaktické pomůcky: na třídách je dostatečné množství didaktických pomůcek, chybí pomůcky pro experimentování – nutno doplnit. Kabinet je vybaven dražšími didaktickými pomůckami, které nešlo zakoupit na jednotlivé třídy. Tyto pomůcky si pedagogové dle potřeby půjčují. I na tomto pracovišti dávají učitelky podnět vedení k zakoupení nových, vhodných didaktických pomůcek.

Na všech třídách obou pracovišť je dostatek úložného prostoru pro didaktické pomůcky i sportovního náčiní. Nábytek je nakupován tak, aby byl, co nejvíce funkční a umožňoval dětem dobrou přehlednost a přístup. O uspořádání pomůcek a náčiní rozhodují třídní učitelky. Vše je kontrolováno ze strany vedení školy.

Na každé třídě pracovišť je zaveden systém ukládání dětských prací, tak aby byly dostupné dětem i rodičům. Dětské práce využíváme také k zútulnění prostředí MŠ.

Zahrada MŠ Riegrova: Je prostorná a poskytuje dostatek místa k pohybovým hrám, sportování a různým činnostem venku. Každá třída má k dispozici svůj prostor. Zahrada byla zrekonstruována v přírodním stylu a vzniklo tak 11 zón. Každá třída má k pohybovým aktivitám týdně určenou jednu zónu, což umožňuje i lepší kontrolu nad dětmi. Zóny jsou po týdnu obměňovány, takže děti mají možnost využívat celou zahradu. Objekt je oplocen. O zahradu pečuje pan školník, ale i ostatní personál, děti i rodiče. Prvky jsou pravidelně revidovány a jsou pro pobyt dětí venku bezpečné.

Zahrada MŠ Pohraniční: Poskytuje menší, ale útulný prostor, k pohybovým hrám, sportování a různým činnostem venku. V roce 2018 byla zrekonstruována v přírodním stylu. Třídy mají vymezen svůj prostor. Zahrada je vybavena několika hracími prvky (houpačky, kolotoč, hnízdo, stěna k lezení atd.). Jsou zde i dvě pískoviště. Je zde i hezké ohniště a posezení pro rodiče. O zahradu pravidelně pečuje pan školník, ale i ostatní personál, děti i rodiče. Prvky jsou pravidelně revidovány a jsou pro pobyt dětí venku bezpečné. V roce 2022 byla zrekonstruována i přístupová cesta na zahradu.

Technický stav budovy je odpovídající stáří budovy. Drobnou údržbu řešíme z provozního rozpočtu školy. Závažnější problémy řešíme se zřizovatelem.

Záměry:

- *Pravidelně revidujeme prostředí školy.*
- *Učitelé každoročně předkládají požadavky na pomůcky, výměnu nábytku, údržbu atd.*
- *Na základě požadavků a dostupných finančních prostředků zpracováváme plán údržby, pořizování nových pomůcek, nábytku atd.*
- *U zavedeného systému hodláme zůstat, neboť je vyhovující.*

3.2 Životospráva – obě pracoviště

Stravování dětí a zaměstnanců zajišťuje školní kuchyně, která je součástí obou pracovišť. Jídlo je dětem předkládáno 3x denně. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava (dle předpisu a hygienických norem). Je zachovávána vhodná skladba jídelníčku, dodržována technologie přípravy pokrmů a nápojů. Dodržujeme dostatečné intervaly mezi jednotlivými chody.

Děti mají možnost v dostatečné míře dodržovat pitný režim. V každé třídě je k dispozici nádoba s čajem a dávkovač s pitnou vodou. Každé dítě si podle své potřeby pít samo nalévá. Učitelky v průběhu dne dbají na dodržování pitného režimu a dětem pít připomínají.

Ranní svačina probíhá během dopoledního bloku. Děti si samy svačinu nandávají, mohou si vybrat mléčný nápoj, vodu nebo čaj. Vhodnou motivací vedeme děti k pozitivnímu vztahu k mléčným nápojům a výrobkům.

Děti si samostatně prostírají k obědu. Polévku nalévá učitelka, nebo provozní personál. U druhého jídla se děti obsluhují samy, případně učitelka vybere službu, která ostatní obslouží. Podle potřeby si děti přidávají. Jídlo dětem nenutíme, ale přiměřeně a mile děti u jídla povzbuzujeme. Děti s odloženou docházkou mají stravovací normy jako děti v ZŠ. Dle možností zařazujeme do jídelníčku i zdravou výživu, kterou si rodiče vyžadují. Každý den děti dostávají ovoce a zeleninu. Snažíme se vyhovět i dětem, které mají různé diety (např. bezlepkovou), ale i rodičům, kteří si přejí, aby jejich děti dodržovaly zásady vegetariánské stravy nebo děti muslimských rodičů.

Děti k jídlu nenutíme. Snažíme se vždy o nenásilnou motivaci k ochutnání pokrmu či nápoje.

Denní rytmus a řád školy je zajištěn. Denní režim je orientační a flexibilně umožňuje přizpůsobovat organizaci činností potřebám a aktuální situaci dětí a rodičů.

Pobyt dětí venku je vždy přizpůsobován aktuálním podmínkám počasí (kvalita ovzduší .....). Každodenně se snažíme o co nejdelší pobyt dětí venku. Dle možností chodíme s dětmi ven v dopoledním i odpoledním programu školy.

V režimu dne zařazujeme dostatek aktivit, při kterých mají děti možnost volného pohybu v interiéru i exteriéru školy.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku dětí. Vzhledem k tomu, že některé třídy svou rozlohou nenabízí dostatek prostoru pro pohyb a cvičení využíváme tělocvičnu Spartak, která je v blízkosti obou pracovišť.

Zahrady svým prostorem umožňují v případě potřeby a vhodného počasí, přenášet některé činnosti ven, využíváme zahrady k různým sportovním aktivitám a zajišťujeme tak dětem dostatečně dlouhý pobyt venku.

V denním režimu respektujeme individuální potřebu aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Pružně reagujeme na tyto potřeby. Pokud je dítě unavená, má možnost si odpočinout, naopak pokud projevuje dostatek energie, je mu nabízena další činnost, ve které se

může realizovat. Po obědě děti ke spánku nenutíme. Pokud dítě neusne je mu nabídnuta alternativa - klidová činnost atd.

V mateřské škole zařazujeme dostatek aktivit, které vedou děti ke zdravému životnímu stylu. Aktivit jsou v třídních knihách zaznamenávány jako PRI-PRE. Vedení školy zařazování aktivit pravidelně kontroluje. Zaměstnanci poskytují svým chování dětem přirozený vzor. Spolupracujeme i s jinými organizacemi, které poskytují programy zaměřené na zdravý životní styl.

Záměry:

- *Dbát na pedagogický styl, aby byl podporující, sympatizující, aby mezi učitelkou a dětmi probíhala partnerská komunikace.*
- *Budeme pokračovat ve zdravém, klidném způsobu adaptace na prostředí mateřské školy.*
- *Posilovat stálý denní režim s důrazem na dostatek času na realizaci činností, více prostoru na odpočinek během dne, více individuální péče a individualizovaných činností atd.*
- *Zaměříme se na sledování vztahů dětí ve třídě s cílem včasné prevence sociálně patologických jevů.*
- *Podpora zapojení rodičů do dění ve škole, podpora partnerského vztahu.*
- *Odborné vzdělávání zaměstnanců v oblasti životosprávy a hygieny*
- *Spolupráce s dalšími organizacemi - zdravý životní styl atd.*

3.3 Psychosociální podmínky – obě pracoviště

Seznámení se s prostředím mateřské školy a s pravidly chování v mateřské škole je v adaptačním období a v průběhu celého roku věnován dostatek času, aby děti zažívaly pocity přijetí, bezpečí a jistoty. Pedagogové respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají jim v jejich naplňování. Všechny děti mají stejná práva, možnosti, ale i povinnosti. Děti mají dostatek možností se v mateřské škole adaptovat. Ve třídách jsou respektována vztahová pravidla. Posilujeme příznivé klima.

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád, učit děti pravidlům soužití a bezpečnosti.

Adaptační proces v MŠ je postupný a vždy vychází z individuálních potřeb dětí a možností rodiny. Rodiče vždy konzultují adaptaci dítěte s třídním učitelem a společně hledají nejvhodnější možnost, tak aby byla adaptace pro dítě co nejméně náročná. Rodiče a děti se mohou s prostředím mateřské školy pozvolna seznámit ještě před samotným zahájením školního roku. Po domluvě mohou navštívit třídy i venkovní areál školy za účelem seznámení se s prostředím. Všichni zaměstnanci školy se snaží o usnadnění adaptace nově nastupujících dětí.

Při výchově a vzdělávání dětí respektujeme potřeby dítěte, flexibilně na ně reagujeme a napomáháme dětem v jejich uspokojování. Pro děti vytváříme bezpečné prostředí, klidnou

atmosféru a pohodu. Děti zbytečně nestresujeme, netlačíme na tempo a nezatěžujeme je náročnými úkoly.

Při výchově a vzdělávání vycházíme z pyramidy potřeb dle Abrahama Maslowa:

Při výchově a vzdělávání dětí dbáme na to, aby žádné dítě nebylo znevýhodněno a naopak Postavení všech dětí v třídním kolektivu je rovnocenné. Nikdo nesmí být zesměšňován, ponižován.

Ve škole platí jasně nastavená pravidla chování, se kterými jsou děti seznámeny. Na tvorbě třídních pravidel se děti spolupodílejí. Ze strany pedagogů je důsledně vyžadováno dodržování pravidel. Děti se postupně učí pravidlům soužití.

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád, učit děti pravidlům soužití a bezpečnosti.

Pokyny ze strany pedagogů jsou jasně formulovány a jsou dětem srozumitelné. Jsou jasně strukturovány, tak aby se děti dobře orientovaly.

Záměry:

- *Dbát na pedagogický styl, aby byl podporující, sympatizující, aby mezi učitelkou a dětmi probíhala partnerská komunikace.*
- *Budeme pokračovat ve zdravém, klidném způsobu adaptace na prostředí mateřské školy.*

- *Posilovat stálý denní režim, z důrazem na dostatek času na realizaci činností, více prostoru na odpočinek během dne, více individuální péče a individualizovaných činností atd.*
- *Zaměříme se na sledování vztahů dětí ve třídě s cílem včasné prevence sociálně patologických jevů.*
- *Podpora zapojení rodičů do dění ve škole, podpora partnerského vztahu.*

3.4 Organizace chodu – obě pracoviště

Denní řád je na obou pracovištích stejný. Je pružný a učitelky tak mají možnost reagovat na individuální možnosti dětí, na aktuální potřeby.

Provoz obou pracovišť je celodenní. Průměrná provozní doba pracovišť je deset a půl hodiny denně. Začátek provozu pracovišť je v 6.00. Konec provozní doby se každý den liší. Počet dětí ve třídách se každoročně mění v návaznosti na inkluzi a na výjimku z počtu dětí. Děti jsou rozděleny v jedenácti heterogenních věkově smíšených třídách. Děti jsou zařazovány podle přání rodičů, společně se svými sourozenci nebo kamarády. Věkově smíšené třídy podporují samo vzdělávání a rozvíjí prosociální dovednosti: mladší děti chtějí dělat, to co starší, starší děti jsou vynikajícími pomocníky a rádci, starší děti jsou učiteli mladších atd. Překrývání pedagogické činnosti je zajištěno každý den v každé třídě minimálně dvě a půl hodiny. Pedagogové se překrývají hlavně při těchto činnostech: pobyt venku, při akcích pořádaných mimo budovy školy, na slavnostních akcích, na akcích pořádaných s rodiči, Organizace třídního vzdělávání je v souladu se školním vzdělávacím programem, denní řád je dostatečně pružný a vytváří učitelkám podmínky reagovat na potřeby a zájmy dětí.

Uspořádání dne:

Denní činnosti jsou uspořádány tak, aby maximálně vyhovovaly potřebám dětí a provozu mateřské školy. Časové schéma je pouze orientační a přizpůsobuje se momentálnímu situacím.

6:00 – 8:15 Děti se scházejí ve svých třídách nebo na oddělení k tomu určeném.

- spontánní činnosti a hry dětí

8:15 – 11:40 Blok dopoledních činností (z toho 2 hodiny pobyt venku)

- spontánní hry a činnosti
- individuální a skupinové činnosti nabídnuté učitelkou, činnosti v centrech aktivit
- cvičíme (průpravné cviky, zdravotní cviky, pohybové hry, cvičení s hudbou, prvky dětské jógy, cvičení s pomůckami, relaxace, dechová cvičení)
- komunitní a hodnotící kruh
- svačina
- spontánní a řízené činnosti
- pobyt venku (tematické vycházky, pohybové hry v přírodě, na školní zahradě)

11:15 – 12:00 - Hygiena, oběd

12:00 – 13:45 Polední odpočinek

- malé děti – odpočinek na lůžku s pohádkou
- předškoláci – relaxace, klidová činnost, individuální činnost, školní příprava

13:45 – 14:30 - Vstávání, svačina

14:30 -15:15 - Odpolední blok

- spontánní aktivity dětí
- možnost dokončování aktivit započatých dopoledne
- v letních měsících pobyt na školní zahradě

Odchod domů

Učitelé plánují a organizují

Prostředí školy i chování všech zaměstnanců školy vede k vytváření bezpečného zázemí pro všechny děti. Mají dostatek klidu i soukromí.

Seznámení se s prostředím mateřské školy a s pravidly chování v mateřské škole je v adaptačním období a v průběhu celého roku věnován dostatek času, aby děti zažívaly pocity přijetí, bezpečí a jistoty. Pedagogové respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají jim v jejich naplňování. Všechny děti mají stejná práva, možnosti, ale i povinnosti. Děti mají dostatek možností se v mateřské škole adaptovat. Ve třídách jsou respektována vztahová pravidla. Posilujeme příznivé klima.

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád, učit děti pravidlům soužití a bezpečnosti.

Učitelka spolu s dětmi se snaží vytvářet na třídě přátelskou atmosféru. Děti spolu s učitelkou vytvářejí pravidla pro soužití ve třídě, kterým rozumí a se kterými se ztotožňují. Dbáme na to, aby děti nebyly zbytečně zatěžovány, činnosti vykonáváme v klidu a případné konflikty mezi dětmi řešíme nenásilně, spravedlivě. Nepřipouštíme zesměšňování a nezdravou soutěživost mezi dětmi.

Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte, respektuje potřeby dětí, podporuje individuální přístup ke všem dětem, bez rozdílů věku, příslušnosti a handicapu.

Poměr zařazovaných spontánních a řízených činností je vyvážený. O zařazování činností rozhoduje třídní učitelka a vždy vychází z aktuální situace na třídě a reaguje na potřeby dětí.

Děti mají dostatek prostoru pro spontánní hru. Spontánní hra prolíná celým dnem. Děti mají prostor pro dokončení spontánních činností nebo ve spontánní hře po skončení řízené činnosti pokračovat.

Děti jsou třídními učitelkami motivovány a povzbuzovány ve vlastní aktivitě i experimentování. Děti se podílí na plánování a organizaci činností program. Na některých třídách pracují v centrech aktivit. U dětí je respektováno osobní tempo práce.

V průběhu dne jsou zařazovány skupinové i individuální činnosti. Pracuje se v menších i větších skupinách. Je podporováno prosociální chování.

Na každé třídě mateřské školy vytváří učitelky klidové zóny. Člení prostor tak, aby se děti mohly uchýlit do soukromí. Děti mají možnost neúčastnit se hromadné činnosti. V hygienickém zařízení jednotlivých tříd se snažíme o respektování soukromí. Některé záchody jsou odděleny přepážkou.

Při plánování činností zohledňují učitelky individuální potřeby a možnosti dětí. Vychází ze zájmu dětí. Umožňují dětem navrhnout vzdělávací téma podle zájmu dítěte.

Materiální podmínky školy jsou výborné. Učitelé mají dostatek kvalitních pomůcek i prostor pro přípravu plánované činnosti

Počty dětí na třídách jsou vždy upravovány v souladu s vyhláškou o předškolním vzdělávání a vyhláškou o vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Samozřejmě s ohledem na hygienickou kapacitu tříd.

Záměry:

- *Dbát na pedagogický styl, aby byl podporující, sympatizující, aby mezi učitelkou a dětmi probíhala partnerská komunikace.*
- *Budeme pokračovat ve zdravém, klidném způsobu adaptace na prostředí mateřské školy.*
- *Posilovat stálý denní režim z důrazem na dostatek času na realizaci činností, více prostoru na odpočinek během dne, více individuální péče a individualizovaných činností atd.*
- *Zaměříme se na sledování vztahů dětí ve třídě s cílem včasné prevence sociálně patologických jevů.*
- *Podpora zapojení rodičů do dění ve škole, podpora partnerského vztahu.*

3.5 Řízení mateřské školy – obě pracoviště

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny, je zpracován systém vnitřních předpisů, které jednoznačně stanovují pravidla činnosti mateřské školy, jsou pravidelně aktualizovány.

Ve škole je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek (webové stránky školy, třídní skupiny na sociálních sítích, úřední deska školy, nástěnky atd.

Zaměstnanci jsou zapojeni do řízení mateřské školy, je jim ponechán dostatek pravomocí a jejich názor je respektován.

Zásadní otázky jsou řešeny společně na poradách.

Vedení školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně je motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci, motivuje k dalšímu vzdělávání.

Pedagogický sbor pracuje jako tým, úzce spolupracuje se všemi zaměstnanci školy a ke spolupráci zve i rodiče.

Plánování pedagogické práce vychází z aktuálních potřeb školy. Při plánování je využívána analýza předchozích činností a zpětná vazba z okolí.

Ředitel je odpovědný za zpracování školního vzdělávacího programu. Úzce spolupracuje se statutární zástupkyní ředitele a dalšími pedagogickými pracovníky. Při tvorbě vychází z výsledků kontrolní a evaluační činnosti. Využívá podnětů zaměstnanců školy i rodičů. Základem pro tvorbu ŠVP je především vize školy.

Spolupráce se zřizovatelem:

Nedílnou součástí při řízení školy je spolupráce se zřizovatelem. Spolupracujeme především s odborem školství, odborem majetku města (technický stav budov) a odborem sociálních věcí (kurátoři atd.). Snažíme se o zapojení do dění města (vystoupení dětí na akcích města, dílničky atd.).

Záměry:

- *Pravidelně revidovat směrnice školy.*
- *Pravidelně revidovat informační systém.*
- *Případně hledat nové komunikace.*
- *Spolupracovat i nadále v řešení důležitých otázkách školy s týmem.*

3.6 Personální a pedagogické zajištění – obě pracoviště

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny, je zpracován systém vnitřních předpisů, které jednoznačně stanovují pravidla činnosti mateřské školy, jsou pravidelně aktualizovány.

Ve škole je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek (webové stránky školy, třídní skupiny na sociálních sítích, úřední deska školy, nástěnky atd.).

Zaměstnanci jsou zapojeni do řízení mateřské školy, je jim ponechán dostatek pravomocí a jejich názor je respektován.

Zásadní otázky jsou řešeny společně na poradách.

Vedení školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně je motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci, motivuje k dalšímu vzdělávání.

Pedagogický sbor pracuje jako tým, úzce spolupracuje se všemi zaměstnanci školy a ke spolupráci zve i rodiče.

Plánování pedagogické práce vychází z aktuálních potřeb školy. Při plánování je využívána analýza předchozích činností a zpětná vazba z okolí.

Ředitel je odpovědný za zpracování školního vzdělávacího programu. Úzce spolupracuje se statutární zástupkyní ředitele a dalšími pedagogickými pracovníky. Při tvorbě vychází z výsledků kontrolní a evaluační činnosti. Využívá podnětů zaměstnanců školy i rodičů. Základem pro tvorbu ŠVP je především vize školy.

Spolupráce se zřizovatelem:

Nedílnou součástí při řízení školy je spolupráce se zřizovatelem. Spolupracujeme především s odborem školství, odborem majetku města (technický stav budov) a odborem sociálních věcí (kurátoři atd.). Snažíme se o zapojení do dění města (vystoupení dětí na kácích města, dílničky atd.).

3.7 Spoluúčast rodičů

Spolupráce a komunikace s rodiči je pro vytváření dobrého klima školy velmi důležitá a podstatná. Respektujeme primární a nezastupitelnou roli rodiny ve výchově dětí. Ve vztazích mezi zaměstnanci a rodiči se snažíme o maximální důvěru, otevřenost, vstřícnost, porozumění a respekt. Snažíme se o maximální spolupráci s rodiči.

Partnerství je jeden z hlavních cílů našeho programu.

Učitelé sledují dítě a jeho rodinu. Pružně reaguje na aktuální potřeby dítěte a rodiny. Vždy se snaží o porozumění a hledání možností, jak potřebám vyhovět.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Mateřská škola doplňuje rodinnou výchovu a pomáhá tak rodičům v péči o dítě

Rodičům umožňujeme zapojení do dění mateřské školy. Rodiče mají možnost účastnit se různých akcí školy, zapojit se do adaptačního procesu, spolupodílet se při plánování různých aktivit atd.

Společně s rodiči se scházíme např. při tvořivých dílničkách, vánočních posezeních, sportovních akcích, výletech, třídních schůzkách, kde dochází k prohloubení vzájemné vazby rodičů, dětí a školy. Rodiče pomáhají s organizací mimoškolních aktivit, s péčí např. o třídy a zahrady a někteří přispívají sponzorskými dary na drobné opravy, či nákup hraček, pomůcek a nábytku.

Informovanost rodičů a veřejnosti je pro nás velmi důležitá. Pravidelně prezentuje akce školy v místním tisku i na webových stránkách školy.

Spolupráce s rodiči je založena na vzájemné důvěře a respektu.

Aktivity pro rodiče a děti

- Tematické tvoření (dílničky)
- Vánoční setkávání (zdobení stromků, rozsvícení stromku, vánoční jarmark,...)
- Rozloučení s předškoláky (ples, zahradní slavnost)
- Dopravní den
- Dobročinné akce
- Třídní výlety
- Aktivity na zahradě MŠ (sázení stromečků, péče o zahradu, opékání buřtů atd.).

V průběhu celé docházky dětí do mateřské školy pedagogové průběžně a podle aktuální potřeby informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení.

Zaměstnanci školy zachovávají diskrétnost při řešení vnitřních záležitostí. Jsou si vědomi toho, že pracují s důvěrnými informacemi a s rodiči musí jednat taktně a ohleduplně. Do života rodiny nezasahují, neposkytují nevyžádané rady.

Mateřská škola doplňuje rodinnou výchovu. Je rodičům nápomocna v péči o dítě. Poskytuje i některé osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání (např. školní zralost, představení programu "Začít spolu", den otevřených dveří ve třídách atd.).

Záměry:

- *Podpora otevřené spolupráce,*
- *Aktivní zapojování rodičů do větších akcí školy, ale i do třídních akcí.*
- *Podpora iniciativy a kreativity rodičů.*
- *Organizace osvětových akcí pro rodiče.*

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami:

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělává naše škola dlouhodobě. Prostředí mateřské školy je uzpůsobeno vzdělávání těchto dětí. Na pracovišti Riegrova je zajištěn bezbariérový přístup pro děti či rodiče s tělesným handicapem. Na pracovišti chceme bezbariérovost školy zajistit ve spolupráci se zřizovatelem.

V mateřské škole máme k dispozici dostatek didaktických kompenzačních pomůcek. Pomůcky pořizujeme především z rozpočtu ONIV. Vhodnost pořizovaných pomůcek pro konkrétní dítě vždy konzultujeme s odborníkem s SPC či PPP. Řadu pomůcek si i samostatně vyrábíme (komunikační lišta, kniha atd.).

Speciálně pedagogickou péči zajišťují třídní učitelky ve spolupráci s asistentem. Ve většině tříd, kde probíhá inkluze splňuje minimálně jedna učitelka odbornou kvalifikaci - speciální pedagogika. Učitelky bez této kvalifikace pracují pod odborným vedením erudovaných speciálních pedagogů.

Při vzdělávání dětí spolupracujeme s odborníky ze speciálně pedagogického centra či pedagogicko-psychologické poradny, ale také s odborníky mimo oblast školství (neziskové organizace, sociální pracovníci atd.). Nedílnou součástí je i spolupráce s rodiči.

V souladu s právními předpisy je snížen počet dětí na třídě (vyhláška o předškolním vzdělávání a vyhláška o vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami).

Pokud to vyžaduje podpůrný stupeň postižení, je dítěti zajištěn asistent pedagoga.

Pro děti hledáme nejvhodnější komunikační kanál. Používáme i metody alternativní komunikace.

Záměry:

- *Pokračovat v současných trendech vzdělávání.*
- *Nadále intenzivně spolupracovat s odborníky.*
- *Sdílet zkušenosti s pedagogií z jiných MŠ.*
- *Využití prostředků z projektů k nákupu moderních pomůcek.*
- *Odborné proškolení zaměstnanců s ohledem na aktuální potřebu.*

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Při vybavování tříd respektujeme individuální potřeby dětí.

Mateřská škola disponuje dostatkem vhodných didaktických materiálů. Dle potřeby lze pomůcky doplňovat.

Snažíme se o depistáž, maximální podporu a stimulace rozvoje potenciálů nadaných dětí.

Nadaným dětem jsou připravovány náročnější činnosti.

Učitelé aktivně vyhledávají informace, odborně se vzdělávají, podporují zvědavost dítěte a hledání vlastních cest řešení, tak aby docházelo k rozvoji dítěte.

Záměry:

- *Vyhledávání vhodných činností.*
- *Pomůcek, metod a forem práce.*
- *Sdílení zkušeností s jinými pedagogy.*
- *Odborné školení zaměstnanců.*

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při vybavování tříd respektujeme individuální potřeby dětí.

Mateřská škola disponuje dostatkem vhodných didaktických materiálů. Dle potřeby lze pomůcky doplňovat. Pedagogové přizpůsobují vzdělávání vývojovým specifikám, individuálním potřebám dětí, zájmům a možnostem.

Při vzdělávání jsou dodržovány hygienické, prostorové i materiální podmínky, včetně přizpůsobení organizace vzdělávání.

Učitelé aktivně vyhledávají informace, odborně se vzdělávají v oblasti vzdělávání dětí mladších tří let.

Děti mladší tří let jsou zařazovány do smíšených tříd s ohledem na snížení počtu dětí na třídě dle vyhlášky o předškolním vzdělávání.

Záměry:

- *Vyhledávání vhodných didaktických pomůcek.*
- *Osvojování si vhodných forem a metod práce. .*
- *Sdílení zkušeností s jinými pedagogy.*
- *Odborné školení zaměstnanců.*

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

V mateřské škole je 11 tříd (8 tříd na pracovišti Riegrova, 3 třídy na pracovišti Pohraniční). Kapacita jednotlivých tříd se liší. V některých třídách probíhá inkluze, a proto jsou počty dětí na těchto třídách sníženy. V některých třídách probíhá zkušební verze programu "Začít spolu", a proto mají třídy uspořádání prostory do center aktivit.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Všechny třídy jsou heterogenního typu a věkově smíšené. Při zařazování dětí do jednotlivých tříd respektujeme přání rodičů. Sourozence zařazujeme vždy do jedné třídy, pokud si to rodiče přejí.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

V jednotlivých třídách je zajištěn překryv třídních učitelů, tak aby byla zajištěna maximální bezpečnost dětí. Učitelé se překrývají dvě a půl hodiny denně, především v době pobytu venku a oběda.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Kritéria přijímání stanovuje ředitelka školy pro každý školní rok nově, a to vždy nejpozději dva měsíce před konáním zápisu. Kritéria jsou zveřejněna na úřední desce školy a také na webových stránkách školy.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Individuální vzdělávání

Rodiče dětí s povinným předškolním vzděláváním mají možnost podle školského zákona zvolit variantu – individuální vzdělávání. Zákonný zástupce je povinen oznámit tuto skutečnost řediteli mateřské školy, a to nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. Rodiče jsou seznámeni s podmínkami individuálního vzdělávání – přehled vzdělávacích oblastí, způsob a termíny ověření (podmínky individuálního vzdělávání jsou upraveny směrnicí mateřské školy).

Záměry:

- *Sledování legislativních změn*
- *Nastavení jasných kritérií pro přijímání dětí*
- *Zajištění efektivního překrývání pedagogů (kontrola využití překryvů).*

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Zaměření školy

Naše motto zní: „*Zdravá, podnětná a otevřená škola pro všechny děti a rodiče*“.

Vzdělávací program se jmenuje „*Duhový svět*“, protože svět kolem nás je pestrobarevný a umožňuje nám tak rozmanité poznávání.

Raný věk dítěte je pro formování osobnosti člověka ten nejdůležitější. Je tedy nesmírně důležité rozvíjet u dětí demokratické myšlení. Cílem našeho programu je nabízet dětem takové aktivity, které jim pomohou naplno využít jejich potenciál. Naučit děti vyjadřovat své potřeby, přání a představy, podporovat přirozené učení a kreativitu. Vést děti k tomu, že chybovat není selhání, ale je to přirozená součást našeho života.

Motto : „*Dítě je nepopsaný papír, to co do něj vložíme, to se nám vrátí*“

Chceme v dětech vytvořit a posilovat kladný vztah k okolnímu světu, ke všemu živému i neživému, mít úctu k životu ve všech jeho formách. Učit děti osvojovat si dovednosti potřebné pro vykonávání jednoduchých činností v péči o své okolí. Postupně vzbuzovat v dětech zájem o problém ochrany přírody, a tak v nich pěstovat základ osobní zodpovědnosti za stav prostředí, ve kterém žijí.

Už těm nejmenším chceme dát možnost svobodně se rozhodnout, samostatně pracovat a spolupracovat. Připravujeme děti na běžný denní život v současném světě, a proto preferujeme schopnost vyhledávat samostatně informace a samostatně s nimi pracovat, řešit problémy, tvořit si své vlastní názory.

Mimo běžných aktivit nabízíme i doplňující programy, aktivity a akce školy:

Doplňující programy

Tyto programy jsou dostupné všem dětem. Především se však zaměřujeme na děti v posledním roce předškolního vzdělávání. Některé aktivity pro děti a rodiče jsou organizovány společně. O realizaci programů se starají odborně proškolení pedagogičtí zaměstnanci školy. Cílem je usnadnění vstupu dětí do základních škol.

- Program Elkonin
- Program KUPREV

Doplňující aktivity

Vzdělávací proces dětí je obohacen i doplňujícími aktivitami, které naše škola nabízí:

- Seznamování se s cizím jazykem
- Pohybové aktivity v hale
- Keramika
- Jóga
- Plavání

Akce v dopoledním programu MŠ

Dopolední třídní akce také obohacují běžný vzdělávací proces. Organizují je třídní učitelky.

- Rej duchů
- Mikulášská nadílka
- Vánoční nadílka
- Návštěva první třídy
- Návštěva knihovny
- Návštěv divadla či kina
- Masopust
- Čarodějnice
- Dětský den (výlety, soutěže, hledání pokladu...)
- Výlety
- Divadelní představení a hudebně-zábavné pořady
- Olympiáda MŠ
- Spaní v MŠ
- Vaření, pečení

Akce mimo provoz MŠ (pro rodiče a veřejnost)

- Třídní schůzky
- Tvořivé dílničky
- Rozsvěcení vánočního stromu, třídní vánoční posezení a aktivity, vánoční jarmark
- Výlety po okolí Děčína
- Loučení s předškoláky
- Školka

Vzájemná spolupráce

Obě pracoviště jsou od sebe vzdálena cca 1 km. V průběhu školního roku organizujeme minimálně jednu společnou akci pro rodiče a děti, na které se nejprve společně domluvíme (např. zdobení stromečků na zámku, dopravní den, ples mateřské školy atd.... V průběhu roku spolupracují i jednotlivé třídy obou pracovišť (například společný školní výlet, návštěva kamarádů v druhé školce a společné vyrábění, sportovní aktivity atd.). I pedagogové mají možnost vzájemně se navštívit, načerpat nové nápady, prodiskutovat vše potřebné atd. Na veřejnosti se snažíme o vytvoření povědomí o tom, že obě pracoviště tvoří jednu mateřskou školu.

Spolupráce s organizacemi

V průběhu celého školního roku se snažíme spolupracovat s ostatními organizacemi města (vzdělávací instituce, kulturní organizace, poradenská zařízení, sportovní organizace atd.). Při vzdělávacím procesu využíváme nabídky kulturních organizací (divadelní představení, prohlídky zámku, besed v knihovně atd.) dále využíváme nabídek sportovních organizací, se kterými spolupracujeme na všestranném pohybovém rozvoji dětí (basketbalový klub, jóga atd.).

Zapojujeme se do akcí pořádaných městem Děčín (výzdoba města, dílničky pro děti a rodiče atd.). Pro zajištění bezproblémového vstupu dětí do školy či zajištění podmínek pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je potřebná i spolupráce s poradenskými zařízeními ve městě Děčín i jeho okolí.

Jedním z hlavních úkolů MŠ je připravit děti na vstup do základní školy tak, aby dětem pomohla dobře se na tento důležitý úsek života přichystat, aby nedošlo ke zklamání v důsledku malé připravenosti nebo úzkosti z nového prostředí.

Příprava dětí se stala dlouhodobým cílem. Pro zvládnutí stanovených cílů je nutná dobrá spolupráce a komunikace s učitelkami základních škol. Se základními školami máme dlouhodobě velmi dobré vztahy, nadále budeme využívat možnosti dětí mateřské školy při společných akcích, pořádaných základními školami (sportovní den, školní akademie, návštěva předškoláčků v ZŠ, divadelní představení, vánoční trhy aj).

Hlavním cílem spolupráce je:

- rozvíjet u dětí komunikaci
- vést k pocitu zodpovědnosti
- podporovat schopnost spolupráce
- zajistit nestresující přechod mezi MŠ a ZŠ pro děti i jejich rodiče

Spolupracujeme s těmito organizacemi:

- ZŠ
- MŠ
- DDM
- SPC
- PPP
- Zřizovatel
- Zámek Děčín
- Divadlo a kino Děčín
- Knihovna Děčín
- Od Pivovar
- Sportovní organizace (basketbalový oddíl, plavecký areál)
- Občanské sdružení Zvoneček
- Záchranný integrovaný systém

V naší mateřské škole probíhá v průběhu roku řada nejrůznějších akcí. Některé akce tak „zvnitřněly“, že se je dovolujeme nazvat našimi tradicemi:

- Rozsvěcení vánočního stromu
- Rozloučení s předškoláky (zahradní slavnost, ples MŠ)

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Motto školy zní:

„Zdravá, podnětná a otevřená škola pro všechny děti a rodiče“

Hlavní cíle programu:

1. Vytvářet podmínky pro vzdělávání všech dětí bez rozdílu. Vytvářet pohodové a podnětné prostředí.
  2. Podporovat individualitu každého dítěte. Hledat ke každému dítěti cestu.
  3. Aktivně děti zapojovat do dění v MŠ.
  4. Pečovat o zdravý a tělesný rozvoj dětí.
  5. Učit děti v souvislostech, vzdělávat děti přirozenou cestou, hrou.
  6. Vést děti k samostatnému rozhodování, k zodpovědnosti a k sebehodnocení.
  7. Do vzdělávacího procesu zapojovat rodiče – jsou vítanými partnery.
  8. Rozvíjet schopnosti, znalosti a dovednosti prostřednictvím plánované činnosti – dětem nabízet obsahově pestrou vzdělávací nabídku.
  9. Používat různé metody a formy práce, které vedou k naplňování stanovených cílů a k všestrannému rozvoji dětí.
  10. Rozvíjet u dětí sociální a kulturní postoje.
- ... :-)

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Vzdělávání dětí probíhá v MŠ v průběhu celého dne, a to přirozeně a ve všech činnostech. Vzájemně propojujeme spontánní i řízené aktivity, a to tak, abychom přihlíželi k fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám a možnostem dětí. Využíváme metody situačního, prožitkového a kooperativního učení hrou. Dále činnosti dětí, které vychází z pozorování a jsou založeny na přímých zážitcích dětí.

Metody vzdělávání:

Pracujeme s výukovými asociačními metodami (Brainstorming, myšlenkové mapy, diskuze, posílání podnětu, dramatická hra aj.).

Didakticky cílené činnosti, ve kterých pedagog s dítětem naplňuje konkrétní cíle, probíhají formou záměrného a spontánního učení. Tento typ učení je založen na aktivní účasti dětí, na smyslovém vnímání, prožitkovém a situačním učení. Pedagog se stává průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzí aktivní zájem, chuť objevovat, bádát, naslouchá dětem. Pedagog klade otevřené otázky, které pomáhají rozvíjet myšlení a učení. Základním stavebním kamenem vzdělávání jsou integrované bloky, které nabízejí vzdělávací obsah v přirozených souvislostech a vztazích. Cílem vzdělávání je, aby děti dostaly příležitost opustit naivní prekoncepty a mohly je rekonstruovat tak, aby byly v lepším souladu s realitou.

- V rámci výchovně vzdělávacího procesu uplatňujeme metody a formy práce, které vyžadují rozvojové předpoklady a možnosti dětí.
- Prožitkové učení hrou a činnosti dětí podporují dětskou zvědavost, jsou založeny na přímých zážitcích.
- Situační učení (založené na vytváření situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních situací).
- Kooperativní učení (je založené na spolupráci).
- Spontánní sociální učení (je založené na principu přirozené nápodoby).
- Problémové učení – učení pomocí řešení konkrétního problému, připravený problém, který děti řeší, dávají návrhy na jeho řešení, společně pod vedením učitelky dojdou k výsledku.
- Komunitní kruh (rozhovor, beseda, vyprávění).
- Aktivita spontánní, ale i řízené, vzájemně provázané a vyvážené (odpovídají potřebám a možnostem dětí předškolního věku).
- Experimentování, výlety, práce s encyklopediemi, práce s chybou, objevování.
- Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými, převážně uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností, akceptujeme vývojová specifika.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných:

Při vzdělávání dětí se škola řídí zákonem a vyhláškou 27/2016 Sb. Ve všech oblastech je uplatňován princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem a metod vzdělávání. V případě potřeby si pedagogové prohlubují vzdělání externími kurzy zaměřenými na speciální pedagogiku.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše mateřská škola umožňuje tradičně vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. V současné době probíhá edukace těchto dětí formou inkluze. Inkluze dítěte je prakticky možná v jakékoli běžné třídě. Vždy přihlížíme k tomu, aby třída vyhovovala po stránce materiální i personálního zajištění vzhledem k typu postižení dítěte.

Ředitel mateřské školy rozhoduje o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení. Učitelka mateřské školy zpracovává plán pedagogické podpory, ve kterém je upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelem školy. Pokud podpůrná opatření prvního stupně (po vyhodnocení plánu pedagogické podpory) jsou nedostatečná, doporučí ředitel školy

využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2. až 5. stupně je doporučení školského poradenského zařízení s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. Ředitel školy určí učitele odpovědného za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření 2. až 5. stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce.

Pro vzdělávání dětí se snažíme vytvářet kvalitní materiální zázemí. Škola je vybavena různorodými diagnostickými a kompenzačními pomůckami (např. Klokánův kufr, výukové programy, sklopný pracovní stůl, speciální židle, logopedické pomůcky aj.). K získání pomůcek využíváme i vyhlášených dotačních titulů.

Záměry:

- *Nadále doplňovat třídy kvalitními kompenzačními pomůckami.*
- *Zvyšovat odbornost učitelek účastí na seminářích a vzdělávacích akcích.*
- *Podle možnosti uskutečnit návštěvy některých odborných pracovišť. |*
- *Umožnit sdílení zkušeností s jinými mateřskými školami.*
- *Nadále spolupracovat s rodiči všech dětí, pořádat společné akce – výlety, setkání apod.*

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Depistáž dětí nadaných probíhá zejména pomocí pozorování a zpracování pedagogické diagnostiky. Při zjištění faktu, že by se mohlo jednat o nadané dítě, je nejprve vypracován plán pedagogické podpory podle potřeb dítěte. Nejdéle po třech měsících je navázána spolupráce se školským poradenským zařízením k dalšímu odbornému posouzení. O všech krocích jsou informováni i zákonní zástupci dítěte.

Po stanovení diagnostiky probíhá stimulace rozvoje nadaného dítěte, a to prostřednictvím didaktických materiálů a různých vhodných pomůcek. Mateřská škola vyhodnocuje pokroky dítěte a dává zpětnou vazbu rodičům, pokroky konzultuje i nadále s odborníky.

Záměry:

- *Pro děti nadané vytváříme podmínky pro jejich rozvoj ve všech oblastech.*
- *Zaměříme se na vyhledávání nadaných dětí a rozšíříme vzdělávací nabídku tak, aby docházelo k co největší podpoře rozvoje nadaných dětí.*
- *Nezbytná je i spolupráce s odborníky.*

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

- Pedagogičtí pracovníci zpracovávají vzdělávací plány s ohledem na odborné doporučení, vedou dětem záznamy a probíhajícími vzdělávacími aktivitami, záznamy o hodnocení dětí a portfolia. Při vzdělávání pracují s doporučenými pomůckami, ale tvoří

si i pomůcky vlastní. Asistent pedagoga pracuje dle pokynů a pod dohledem třídní učitelky.

- Pro vzdělávání dětí se snažíme vytvářet kvalitní materiální zázemí. Škola je vybavena různorodými diagnostickými a kompenzačními pomůckami (např. Klokánův kufr, výukové programy, sklupný pracovní stůl, speciální židle, logopedické pomůcky aj.). K získání pomůcek využíváme i vyhlášených dotačních titulů.
- Při tvorbě IVP spolupracují třídní učitelky s odborníky z poradenských zařízení i s rodinou, tak aby se na vzdělávání dítěte podíleli všechny strany a každý byl za svou část odpovědný. IVP je pravidelně realizován a vyhodnocován třídními učitelkami. V průběhu školního roku probíhají i schůzky s rodiči či odborníky z poradenských zařízení a je diskutováno o posunech

Pravidla pro zapojení další subjektů:

- Při vzdělávání úzce spolupracujeme s odborníky především ze speciálně pedagogických center či pedagogicko-psychologických poraden. Tato pracoviště zajišťují vyšetření dětí, zpracování odborného posudku - doporučení (podpůrná opatření), zpětnou vazbu a podporu pedagogů a rodičů po celou dobu vzdělávání dětí. Škola kontaktuje a spolupracuje s SPC, PPP, případně s dalšími organizacemi podle konkrétních vzdělávacích potřeb dětí. Po dohodě se zákonnými zástupci domlouvá a organizuje návštěvy speciálních pedagogů a psychologů v mateřské škole. V případě potřeby oslovuje sponzory s cílem získání finančně náročných potřeb speciálně – pedagogické péče. Organizuje i schůzky s rodiči.
- Dále spolupracujeme s dalšími odborníky, zejména z okruhu lékařů, kteří stanovují či upřesňují jednotlivé diagnózy dětí. Jedná o dětského neurologa, dětského psychiatra, dětského psychologa, lékaře s atestací ORL a dětského foniatra. Dále kompletujeme a doplňujeme jednotlivé složky dětí o výstupní zprávy například z dlouhodobých pobytů v nemocnicích či na specializovaných klinikách.

Zodpovědné osoby:

- Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti nadané je statutární zástupkyně ředitelky školy, v případě dlouhodobé nepřítomnosti zástupkyně, pak ředitelka školy. Statutární zástupkyně ředitelky školy pověřuje učitele sestavením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci. Sama dohlíží na kvalitu odborně zpracované dokumentace a může se účastnit rozhovorů s rodiči a pedagogem. Komunikuje s poradenskými zařízeními.

5.5. Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let (Školský zákon §34, odst.1). Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. V případě, že se přijaté dvouleté děti budou v mateřské škole vzdělávat, musí se pro zajištění kvalitních podmínek pro vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let přijmout opatření týkajících se hygienických, prostorových i materiálních podmínek, včetně přizpůsobení organizace vzdělávání. Organizace a provoz MŠ musí být zajištěn v souladu s platnými právními předpisy. Vzdělávání dvouletých dětí je v souladu s aktuálním RVP PV (Praha leden 2017).

Pedagogové přizpůsobují výuku vývojovým specifikám, individuálním potřebám, zájmům a možnostem těchto dětí. Je umožněn individuálně přizpůsobený adaptační program, dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování. Je zajištěn stálý pravidelný režim,

dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla. V průběhu režimu dne je ponechán co největší prostor pro volnou hru a pohybové aktivity. Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností. V plné míře akceptujeme vývojová specifika. Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let dodržujeme následující pravidla:

- Jednoduchost, nastavení srozumitelných pravidel, zajištění bezpečnosti v prostoru, zajištění podmínek hygieny.
- Časová nenáročnost plánovaných aktivit.
- Dostatečné množství podnětných a bezpečných hraček.
- Dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou jazykovou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnou školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují těmto dětem potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do MŠ. Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk. Podle toho budeme upravovat didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Jazyková příprava se uskutečňuje různými formami:

1. Pokud jsou v daném školním roce alespoň čtyři cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho poskytovaného místa vzdělávání, zřídí ředitel školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu (ve skupině je maximálně 8 dětí). Vzdělávání ve skupině pro jazykovou výchovu bude v rozsahu jedné hodiny týdně, podle možností MŠ. Vedení školy určí osobu zodpovědnou za vzdělávání cizinců.

2. Pokud má v daném školním roce mateřská škola v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání 1-3 děti cizince v povinném předškolním vzdělávání, je jim poskytována

individuální jazyková podpora v rámci kmenové třídy dle ŠVP. Za vzdělávání zodpovídá třídní učitel. Pedagogové mají k dispozici materiály ke vzdělávání cizinců. Jako podpůrný materiál je využíváno „Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolního vzdělávání.

Pedagogičtí pracovníci vedou záznamy o vzdělávání, pravidelně provádí hodnocení vzdělávacích výsledků dětí.

Záměry:

- *Proškolení učitelů – rozšíření odbornosti.*
- *Zajištění vhodných didaktických materiálů, sdílení zkušenosti s pedagogy z jiných mateřských škol.*
- *Spolupráce s odborníky.*

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací program je rozpracován do čtyř integrovaných bloků. Čtyři integrované bloky ŠVP se základní, orientační charakteristikou ponechávají třídním pedagogům dostatečný prostor k promyšlenému a tvořivému přístupu při plánování TVP s využitím ŠVP, RVP PV a nabízí následující možnosti plánování a tvorby TVP.

Realizace integrovaných bloků je v kompetenci jednotlivých tříd. Vzdelávací témata si sestavují sami třídní pedagogové. TVP jednotlivých tříd vymezují specifika těchto tříd, podmínky, které vstupují do výchovně vzdělávací činnosti, určují pravidla soužití jednotlivých skupin dětí, naznačují vzájemné spolupůsobení učitelek jednotlivých tříd, volby metod, forem práce a evaluačních postupů a další potřebná specifika dané třídy. Vzdelávací témata je možno doplnit projektovými dny. Časový plán je flexibilní, některými tématy se budou pedagogové zabývat déle, jinými kratší dobu – podle náročnosti, zájmu a potřeb dětí, složení kolektivu, věku dětí, podle daných podmínek a možnostech aj. Některé prvky se mohou opakovat, dětem znovu připomínat, potkávat je v jiných souvislostech, vytvářet jiný, globální a reálný pohled na svět a jeho dění.

Pedagogové mohou doplňovat, rozvíjet obsah jednotlivých témat, prodlužovat či zkracovat dobu jejich trvání. Zvolená témata se stávají nedílnou součástí daných integrovaných bloků. Jednotlivé integrované bloky a témata se ve třídách zpracovávají do TVP, vzájemně se doplňují a prolínají. Součástí integrovaných bloků jsou rozpracované kompetence, očekávané výstupy, na základě kterých si pedagogové vypracovávají a připravují jednotlivá témata a vzdělávací nabídku.

V třídním programu pedagogové již uvádějí konkrétní činnosti – vzdělávací nabídku - básně, písně, texty, literaturu, tancování, výtvarné a tvořivé činnosti, pohybové hry, prosociální hry, zdravotní cvičení, témata rozhovorů, didakticky zaměřené činnosti aj.

Pedagogové dbají na vyvážený poměr kognitivních, sociálních, motorických a emocionálních potřeb s respektováním pěti oblastí předškolního vzdělávání. Při přípravě jednotlivých témat pedagogové vycházejí z kompetencí a očekávaných výstupů přiřazených k danému integrovanému bloku, na základě kterých si u jednotlivých témat stanovují konkretizované výstupy.

6.1 Integrované bloky

- Duhový svět v tradicích a oslavách
- Duhový svět v přírodě
- Duhový svět mezi lidmi
- Duhový svět kolem mne

6.1.1 Duhový svět v tradicích a oslavách

Hlavní smysl integrovaného bloku:

Hlavním cílem integrovaného bloku je vzájemně poznávat kulturu a lidové tradice nejen v naší zemi, ale také v zahraničí. Seznamovat děti se svátky a lidovými tradicemi. Umožňovat dětem prostřednictvím vyprávění, četby lidových, uměleckých textů poznávat společnost a kulturu, ve které děti vyrůstají. Posilovat vzájemné vztahy mezi rodinou a širším okolím.

Návrhy dílčích témat:

- ožívování lidových tradic a zvyků, seznamování se starými zvyky a tradicemi
- přísloví a pranostiky
- oslava narozenin a svátků
- tradice během roku - Vánoce, Velikonoce, Čarodějnice .....
- tradice školy - rozsvěcení stromečku, rozloučení s předškoláky
- významné a mezinárodní dny - Den dětí, Den matek ...-
- pověsti a pověry
- pohádky

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.

Kompetence k řešení problémů

- Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.

Komunikativní kompetence:

- Se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.).

Sociální a personální kompetence:

- Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným.

Činnostní a občanské kompetence:

- Si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.
- Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí, a že je může ovlivnit.

Dítě a jeho tělo:

Dílčí cíle:

- Uvědomění si vlastního těla
- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- Rozvoj a učivání všech smyslů

Očekávané výstupy:

- Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.).
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem např. stužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod).

Dítě a jeho psychika:

Dílčí cíle:

- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování).
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- Rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání.

Očekávané výstupy:

- Porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách).
- Učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu).
- Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.
- Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon.
- Vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všimati si (nového, změněného, chybějícího).
- Učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit.
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim.

- Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním.
- Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).

Dítě a ten druhý:

Dílčí cíle:

- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.).
- Rozvoj kooperativních dovedností.

Očekávané výstupy:

- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- Spolupracovat s ostatními
- Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.) že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.

Dítě a společnost:

Dílčí cíle:

- Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.
- Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí v němž dítě žije.
- Rozvoj společenského a estetického vkusu.

Očekávané výstupy:

- Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli podle které je třeba se chovat.
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení, hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, a co je zaujalo).
- Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi, a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v MŠ i na veřejnosti).
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).

- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti, vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchým hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).

Dítě a svět:

Dílčí cíle:

- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách.
- Poznávání jiných kultur
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.

Očekávané výstupy:

- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý- jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur v různých zemích).
- Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí.

6.1.2 Duhový svět v přírodě

Hlavní smysl integrovaného bloku:

Hlavním smyslem integrovaného bloku je vychovat v dětech kladný vztah k okolnímu světu, ke všemu živému i neživému. Mít úctu k životu ve všech jeho formách. Učit děti osvojovat si dovednosti potřebné pro vykonávání jednoduchých činností v péči o své okolí. Postupně vzbuzovat v dětech zájem o problém ochrany přírody, a tak v nich pěstovat základ osobní zodpovědnosti za stav prostředí, ve kterém žijí.

Návrhy dílčích témat:

- pozorování v přírodě, výlety do přírody, ochrana přírody, ekologická a enviromentální výchova
- ochrana životního prostředí, ekosystém
- třídění odpadu, recyklace
- počasí a proměny v jednotlivých obdobích, seznamování s pranostikami
- přírodní experimenty
- živočichové a rostliny v přírodě
- význam slunce, vody, půdy, vzduchu
- významné mezinárodní dny např. "Den země"

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

Kompetence k řešení problémů:

- Řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady), využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a zkušenost.

Komunikativní kompetence:

- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální techniky, telefon a tak podobně).
- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.

Sociální a personální kompetence:

- Samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.

- Se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.

Činnostní a občanské kompetence

- Se učí svoje činnosti plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem, a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají své nepříznivé důsledky.

Dítě a jeho tělo

Dílčí cíle:

- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.

Očekávané výstupy:

- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě v písku).
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.).
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.
- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce na zahradě apod.).

Dítě a psychika:

Dílčí cíle:

- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů mluvního projevu a vyjadřování).
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- Rozvoj schopnosti sebeovládání.
- Získávání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.

Očekávané výstupy:

- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.
- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat.
- Učit se nová slova a aktivně je používat (ptá se na slova, kterým nerozumí).
- Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma, antonyma.
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- Popsat situaci (skutečnou podle obrázku).
- Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů a jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Ve známých a opakujících se situacích a situacích, kterým rozumí ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.
- Vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci ne v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech).
- Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.
- Prožívat a dětským způsobem projevovat co cítí (soucit, radost, náklonost) snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.).

Dítě a ten druhý:

Dílčí cíle:

- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.).
- Rozvoj kooperativních dovedností.

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.
- Spolupracovat s ostatními
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.

Dítě a společnost:

Dílčí cíle:

- Vytvoření základu aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat.

- Rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se) přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.

Očekávané výstupy:

- Dodržovat pravidel her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově.
- Vyjednávat s dětmi i s dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí).
- Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti, vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchým hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).

Dítě a svět:

Dílčí cíle:

- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu.
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

Očekávané výstupy:

- Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit, vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc.
- Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.
- Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat, a které je mohou poškozovat. Všímat si nepořádku a škod, upozornit na ně.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).

6.1.3 Duhový svět mezi lidmi

Hlavní smysl integrovaného bloku:

Hlavním cílem tohoto integrovaného bloku je utváření pozitivních vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů. Adaptace na nové prostředí, kolektiv dětí, učitelky, zaměstnance školy. Seznamovat se s organizací a prostory školy. Vyrovnat se s novými neznámými situacemi, odloučit se od rodičů. Uvědomit si význam osobní hygieny a dodržovat hygienické zásady a zásady stolování. Dítě se učí přiměřenou formou vážit si života, zdraví, pečovat o sobe i své okolí.

Návrhy dílčích téma:

- adaptace na MŠ, seznámení se s prostředím a lidmi v MŠ a v jejím okolí. Seznámení se se základními pravidly, s režimem dne, se značkou, místy, kam si ukládáme věci, navozování kamarádkých vztahů, přizpůsobení se základním požadavkům MŠ, respektování dospělého, respektování ostatních dětí, uvědomění si vlastní identity, rozvíjení interaktivních dovedností, zvládání jednoduché obsluhy, poznat si svoje věci, tvoření pravidel soužití, adaptační režim pro nové děti
- zdraví a nemoci
- potraviny a zdravá výživa
- tělo
- role školáka
- já a moje rodina
- prevence
- multikultura

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- Se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění
- Se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.

Kompetence k řešení problémů:

- Si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- Se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

Komunikativní kompetence:

- Komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou.

- Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky, a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.
- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

Sociální a personální kompetence:

- Projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.
- Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou. Dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.
- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.

Činnostní a občanské kompetence:

- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení. K úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce a úsilí druhých.
- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.
- Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Dítě a jeho tělo

Dílčí cíle:

- Osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě.
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.
- Rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Uvědomění si vlastního těla.

Očekávané výstupy:

- Zachovávat správné držení těla
- Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat se, obouvat apod.).
- Pojmenovat části těla a některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- Rozlišovat, co prospívá zdraví, a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožoval zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.

- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- Mít povědomí o některých způsobech osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).

Dítě a jeho psychika:

Dílčí cíle:

- Rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních a kultivovaného projevu.
- Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie.
- Vytváření základů pro práci s informacemi.
- Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získávání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti).
- Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat.
- Získávání relativní citové samostatnosti.

Očekávané výstupy:

- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.
- Vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah a ptát se).
- Domluvit se slovy, gesty, improvizovat.
- Chápat slovní vtip a humor.
- Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady.
- Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje.
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory.
- Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit své osobní pokroky.

Dítě a ten druhý:

Dílčí cíle:

- Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahu dítěte k druhým lidem.
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině apod.).
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými.

Očekávané výstupy:

- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho.
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v MŠ, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla.
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- Vnímat, co si druhé přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.).
- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě).

Dítě a společnost:

Dílčí cíle:

- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí.
- Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- Rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se) přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
- Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí v němž dítě žije.
- Rozvoj společenského a estetického vkusu.

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování, ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.).
- Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.
- Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých. Odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají).

Dítě a svět:

Dílčí cíle:

- Poznávání jiných kultur
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.
- Rozvoj schopností přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí.

Očekávané výstupy:

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově MŠ, blízkém okolí).
- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit, vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý- jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur v různých zemích).

6.1.4 Duhový svět kolem mě

Hlavní smysl integrovaného bloku:

Hlavním cílem integrovaného bloku je umožnit dětem porozumět všemu, co nás obklopuje v blízkém okolí, ve světě i na planetě Zemi. Učit děti poznávat, hledat, chápat, zajímat se a všímat si toho, co se kolem nich děje. Učit děti porozumět informacím, které získávají z médií přiměřeně jejich schopnostem, aktuálním potřebám a zájmu. Umožňovat dětem se spolupodílet na vytváření, učit se vlastní zkušeností a mít radost z prožitku.

Návrhy dílčích témat:

- povolání
- sportování
- hudební činnosti
- oblékání
- knihy
- dopravní výchova
- město a vesnice
- vesmír
- časoprostorové vztahy

Klíčové kompetence

Kompetence k učení:

- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.
- Uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení.
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírodě i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a v dění, v prostředí, v kterém žije.

Kompetence k řešení problémů:

- Užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.
- Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli) a řešení, která funkční nejsou a dokáže mezi nimi volit.

Komunikativní kompetence

- Se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu a funkci.
- Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.
- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální techniky, telefon a tak podobně).

- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.
- Komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou.

Sociální a personální kompetence:

- Se spolupodílí na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim.
- Se chová při setkání s neznámými lidmi či situacích obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která mu je nepříjemná umí odmítnout.
- Si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.
- Samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.

Činnostní a občanské kompetence.

- Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky.
- Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem.
- Chápe, že se o tom, co udělá rozhodnout svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.
- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu a snaží se podle toho chovat.

Dítě a jeho tělo:

Dílčí cíle:

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- Rozvoj a učivání všech smyslů
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.

Očekávané výstupy:

- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě v písku).
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.).
- Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.

- Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce na zahradě apod.).
- Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.

Dítě a jeho psychiky:

Dílčí cíle:

- Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu, o psanou podobu jazyka i další formy sdělení, verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
- Rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních a kultivovaného projevu
- Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení.
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla).
- Vytváření základů pro práci s informacemi.
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání.

Očekávané výstupy:

- Rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu a jejich komunikativní funkci.
- Sledovat očima zleva doprava.
- Poznat některá číslíčka, popřípadě slova.
- Poznat napsané své jméno.
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové hlásky ve slovech.
- Utvořit jednoduchý rým.
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Vnímát, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do 6ti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.).
- Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.
- Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným.
- Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je.
- Rozhodovat o svých činnostech
- Uvědomovat si své možnosti a limity (své silné i slabé stránky).
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznatého.
- Vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.
- Zorganizovat hru.

Dítě a ten druhý:

Dílčí cíle:

- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
- Rozvoj kooperativních dovedností.
- Podpora prosociálního chování

Očekávané výstupy:

- Spolupracovat s ostatními
- Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- Vnímat, co si druhé přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.).
- Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.
- Bránit se násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

Dítě a společnost:

Dílčí cíle:

- Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí.
- Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- Rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se) přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané.
- Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí v němž dítě žije.
- Rozvoj společenského a estetického vkusu.

Očekávané výstupy:

- Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.
- Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých.
- Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, knížkami a s penězi.
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti, vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchým hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).

Dítě a svět

Dílčí cíle:

- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy.
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí.
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.

Očekávané výstupy:

- Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje), a že je s těmito změnami třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.
- Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).
- Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program je rozdělen do čtyř integrovaných bloků. Integrované bloky jsou provázány, nejsou časově omezeny a lze se k nim v rámci aktuálního prožívání, zaujetí dětí a vzdělávací nabídky kdykoliv vracet. Integrované bloky jsou základem pro plánování „Třídního vzdělávacího programu“ a společným východiskem pro práci pedagogů v rámci jednotlivých tříd i celé školy. Pedagogové plánují podtémata integrovaných bloků a připravují dětem vzdělávací nabídku, která vede k plnění dílčích cílů, očekávaných výstupů a rozvoji klíčových kompetencí. Vzdělávací obsah je na jednotlivých třídách upraven tak, aby odpovídal věkovým zvláštnostem, možnostem, zájmům a potřebám dětí z konkrétní třídy. Plány se tvoří průběžně.

7. SYSTÉM EVALUACE

Každým rokem hodnotíme, co se podařilo:

a) z výchovně vzdělávacích cílů

- Jak se projevila naše snaha vytvářet v dětech kladný vztah k okolnímu světu?
- Je téma zaměřené na okolní svět dostatečně variabilní a mnohostranné?
- Co jsme v tomto školním roce podnikli zajímavého a přínosného z hlediska vzbuzení zájmu dětí o okolní svět?
- Vytváří učitelky ve třídách předpoklady pro maximální rozvoj svých schopností a zájmů?
- Jak se daří vytvářet přátelské a příjemné společenství dětí ve třídách heterogenních?
- Jak ve třídách, kde jsou děti jiných národností?
- Jak ve třídách, kde jsou děti se speciálními vzdělávacími potřebami?
- Jsou děti odcházející do základní školy dobře připravené?

b) z podmínek

- Jak odpovídá věcné vybavení MŠ cílům ŠVP?
- Daří se prostředí tříd vylepšovat?
- Je dodržována správná životospráva dětí?
- Vyhovuje organizace chodu mateřské školy rodičům i dětem?
- Odpovídá personální zajištění MŠ jejím záměrům?
- Jak probíhá konkrétní spolupráce s rodiči?

c) z řízení mateřské školy: - jsou jasně vymezeny povinnosti a pravomoci jednotlivých pracovníků?

- je vytvořen funkční informační systém uvnitř MŠ?
- vytváří ředitelka ovzduší vzájemné důvěry a tolerance?
- zapojuje spolupracovníky do řízení MŠ?
- pracuje pedagogický kolektiv jako tým?
- je plánování pedagogické práce funkční?

ŠVP – dle potřeby

TVP - 1x ročně: na konci školního roku

Průběžně: zpracování zpětné vazby po ukončení tematického bloku a jednotlivých podtémat

Denně: zpětná vazba činností → co se děti naučily, co si osvojily, čím jsem k tomu přispěla, na co dbám, aby nebylo opomenuto:

- Spontaneita – vlastní aktivita dětí. Motivuji děti tak, aby byly aktivní?
- Komunikativnost - vytvořila jsem dětem prostor pro komunikaci a spolupráci?
- Aktivita a tvořivost – promyslela jsem činnosti a prostředí tak, aby se děti mohly rozhodovat mezi činnostmi, měly dostatek pomůcek a materiálů a měly možnost experimentovat?
- Objevnost – připravila jsem činnosti, aby děti samy objevovaly, samy řešily? Integruji nové poznatky do starých?
- Konkrétnost – připravila jsem dětem konkrétní činnosti, neuvádím popis a slovní doprovod?

- Celostnost – zapojila jsem do činností co nejvíce smyslů? Piaget říká: „Dítě myslí rukama“. Volila jsem činnosti tak, aby procházely rukama dětí?
(viz tab. č. 1)

Z čeho budeme vycházet při evaluaci a autoevaluaci:

- z pozorování dětí
- z rozhovorů, dotazníků a anket rodičů
- z hodnocení vlastní práce – používání metod, forem, výsledků u jednotlivých dětí
- ze zpětné vazby pedagogů 1. ročníků základní školy

Z čeho vychází vedení školy:

- z pozorování a rozhovorů
- z kontrol a hospitací
- z dokumentace a písemných záznamů

Vnější hodnocení a evaluace, které budeme zohledňovat:

- vyjádření rodičů, veřejnosti
- zprávy kontrolních orgánů
- podklady od zřizovatele
- zprávy školní inspekce

Předmět evaluace	Frekvence evaluace	Co vyhodnocujeme?	Kdo hodnotí?
ŠVP	dle potřeby	- naplňování cílů ŠVP - způsob zpracování realizace ŠVP - průběh vzdělávání - kvalitu podmínek vzdělávání - výsledky vzdělávání	Ředitelka Každý pedagog
TVP	1x ročně	- výsledky vzdělávání	Každý pedagog

		- zpracování zpětné vazby	Ředitelka
Vzdělávací bloky – podtémata	Vždy po ukončení	- naplňování cílů - zvolené metody a formy práce - průběh vzdělávání - kvalitu podmínek vzdělávání - výsledky vzdělávání	Každý pedagog
Hodnocení učitele	průběžně	- plánování ve třídě - výchovně vzdělávací činnost - kvalitu práce	Ředitelka
Autoevaluace učitele	každý den 2xročně zpracování podkladu pro udělení mimořádné odměny	- zpětná vazby k vlastní činnosti	Každý pedagog
Hodnocení děti	průběžně	- kompetence dětí - individuální vývoj	Třídní pedagog
Klima školy - zaměstnanci - rodiče	průběžně	- kvalita vztahů na pracovišti - spokojenost s výchovně vzdělávací činností (profesionalitu)	Ředitelka Všichni zaměstnanci školy

Zásady evaluačního systému

Důležitou zásadou je zachování čtyř postupných, stále se opakujících kroků, které je vhodné realizovat ve spolupráci s kolegy, ale i s dětmi, rodiči.

- Naučit se uvědomovat si nedostatky.
- Učit se postupně nalézat a pojmenovávat zejména to, co se nám nedaří, kde si nejsme zcela jisti, nebo co nám vadí, nevadí a často se nám to daří jen obtížně slovně vyjádřit. Nedostatky snadněji ve spolupráci s kolegy najít a konkrétně je pojmenovat. Odhalení a konkrétní pojmenování příčin – proč tomu tak je.
- Neustále porovnávat zejména s cíli, podmínkami i riziky RVP PV, nezapomínat ani na oblast organizace a spolupráce.
- Zvolení nových, účinnějších postupů. Ty je nutno znovu zpětně ověřovat a následně vyhodnocovat.

Závěry opatření:

- *Využívat týmovou práci.*
- *Pro vyhodnocování bude využívána i metoda SWOT.*
- *Na začátku roku provést diagnostiku, upřesnit kompetence, které by děti v daném školním roce měly získat a promítnout je do vzdělávacích programů jednotlivých tříd.*
- *Na konci školního roku provést vyhodnocení.*
- *Efektivně využívat zdvojených služeb učitelek.*

